

Pornografia a Filozofia

Autor: sylka1989 - 03/07/2011 13:47

Pornografia, jej „filozofia” i oddziaływanie

Tłumaczenie z języka angielskiego wg materiałów Human Life International

Opracował Karol Meissner OSB

1. Pornografia niweczy godność kobiet i sprowadza je do rzędu przedmiotu handlu. Wpływa ona na sposób w jaki mężczyźni patrzą na kobiety. Nie liczy się z podstawowym prawem kobiety do tego, by była traktowana jak osoba ludzka (por. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka proklamowana przez ONZ, art. 1 i 2).
2. Pornografia zmusza niejako kobiety do przystosowywania się do pewnego kreowanego przez pornografię „idealnego” wzorca obliczonego na to, by robić wrażenie na mężczyznach, podobać się im i budzić ich pożądanie. Ogranicza zatem wolność kobiet do zachowywania się w taki sposób, jaki im odpowiada.
3. Pornografia tworzy dwojaki standard moralny i kieruje się takim dwojakim standardem moralnym, innym dla mężczyzn, innym dla kobiet, ponieważ większość mężczyzn nie przyjęłaby dla siebie takiego standardu, który pornografia narzuca kobietom.
4. Pornografia sprawia, że ludzie sięgający po nią, stają się uzależnieni (addicted) od idealnego wzorca, któremu żadna konkretna osoba nie może dorównać po prostu dlatego, że jeśli idzie o poligrafię, technika współczesna pozwala na tworzenie obrazów robiących wrażenie rzeczywistych fotografii, a jednak sztucznie przetworzonych tak, że nie są one odbiciem rzeczywistości.
5. Pornografia stwarza wzorzec sztucznej piękności, jaka rzadko jest udziałem kobiet. Sztucznie sporządzone zdjęcia wpływają na wytworzenie się w wyobraźni mężczyzn obrazu kobiety, której uroda nie ma żadnych niedoskonałości, a takiej kobiety w rzeczywistości nie ma. Ten standard więc doprowadza mężczyzn nie tylko do lekceważenia urody własnych żon, ale sprawia ponadto, że dla mężczyzny karmiącego się pornografią cielesność żony nie jest bodźcem warunkującym współżycie seksualne. U kobiet lansowanie takiego standardu przyczynia się do powstania gorzkiej frustracji, a co za tym idzie, do nie-akceptacji własnego ciała i w ogóle samej siebie,
6. Pornografia niszczy serdeczne, partnerskie więzi między mężem i żoną, bo w ich wzajemnych odniesieniach jest obecna w ukryty sposób jakaś trzecia osoba, mianowicie owa idealna kobieta, stanowiąca pewien standard. Wiele małżeństw staje się niezdolnymi do współżycia seksualnego bez pornografii. Są żony, które tolerują uciekanie się swych mężów do korzystania z pornografii tylko dlatego, że jest to warunkiem dalszego trwania związku małżeńskiego.
7. W ten sposób pornografia niszczy szacunek kobiet dla nich samych.
8. Pornografia przyjmuje jako standard ciało człowieka młodego, co prowadzi do lekceważenia osób starszych i niepełnosprawnych.
9. Stąd pornografia narzuca niejako jakąś wzgardę względem starości, względem inwalidztwa, względem osób, których budowa ciała odbiega od propagowanego standardu, cierpiących z powodu

zniekształceń itp.

10. Pornografia obarcza dzieci problemami, którym nie są one w stanie stawić czoła. Dotyczy to zarówno porządku świadomości, jak porządku nieuświadomionych uczuć. Świadomość dzieci oraz ich uczuciowość seksualna zostają ukształtowane według pewnych wzorców, które czynią je niezdolnymi do życia w rzeczywistości takiej, jaką ona jest.

11. Pornografia, przez swoją wszechobecność, zmusza każdego człowieka do stykania się z nią. Dotyczy to nawet tych osób, które nie chcą z niej korzystać, mając do niej zastrzeżenia. W ten sposób pornografia ogranicza w znacznym stopniu wolność ludzi do opowiadania się bądź to przeciw niej, bądź to za nią. Jej wszechobecność, zwłaszcza jeśli urabiana jest atmosfera zwyczajności pornografii, sprawia że utrudniona jest swobodna dyskusja w opowiadaniu się bądź to przeciwko celom, którym służy i nieuświadomionym przez jej odbiorców postawom, które głosi i kształtuje, bądź to za nimi.

12. Pornografia wyraża lekceważenie innych kultur i innych sposobów i dróg życia. Narzuca ona porno-kulturę jako absolutny standard. Nikt nie może od niej uciec. Mężczyźni i kobiety na całym świecie są w pewien sposób przymuszani do przyjmowania jednolitej kultury.

13. Pornografia czyni ze spraw jak najbardziej osobistych przedmiot totalnego handlu. Czyni z płciowości przedmiot handlu i w ten sposób czyni ją czymś bezwartościowym. Ci, którzy zarabiają miliony dolarów na pornografii, uciekają się do wszelkich środków, aby zarobić więcej. Dla tych ludzi każde zburzenie prawdziwych partnerskich relacji seksualnych jest zjawiskiem korzystnym, bo stanowi źródło dodatkowych korzyści finansowych.

14. Pornografia depersonalizuje płciowość. Przed człowiekiem stoi już nie ktoś kochany, ale anonimowa postać, martwa fotografia, wystawiona na sprzedaż, budząca pożądanie seksualne piękność dla mas.

15. Pornografia może wpływać na uczucia ludzi do tego stopnia, że później żałują oni decyzji podejmowanych pod jej wpływem. Ten proces rozpoczyna się od codziennie oglądanych reklam, które bez natrętnego wpływu pornografii na pewno miałyby mniejsze oddziaływanie, a kończy się zniszczeniem długo rozwijających się relacji międzysobowych.

16. Przez przyjmowanie młodego ciała za najwyższy standard pornografia usuwa z relacji międzysobowych wszelkie wartości wewnętrzne. Wartość osoby jest mierzona jej korzystnym wyglądem.

17. Pornografia mierzy wartość osoby taką miarą, na którą absolutnie nikt nie ma wpływu. Kto bowiem może wybrać swoją budowę ciała albo swój wiek ?

18. Pornografia wpływa na wytworzenie u odbiorcy takiego świata wyobrażeń i fantazji, który sprawia, że człowiek sięgający po pornografię staje się niezdolny do przyjęcia rzeczywistości takiej, jaką ona jest. Dotyczy to przede wszystkim mężczyzny. Zamiast kształtować swe życie w oparciu o więzi z inną osobą, zamiast podjąć odpowiedzialność za życie płciowe, co mogłoby się przyczynić do rozwoju wzajemnych odniesień będących źródłem tego, co popularnie określa się mianem szczęścia, mężczyzna — ofiara pornografii — odczuwa tylko potrzebę zagarnięcia jakiegoś raju dla naiwnych. Rozczarowanie tymi pustymi wartościami będzie stopniowo coraz większe i będzie pogłębiało poczucie braku sensu życia.

19. Pornografia jest wejściem w świat pewnego rodzaju uzależnienia analogicznego do uzależnienia od narkotyku. Uzależnienia analogicznego do uzależnienia od narkotyku. Uzależnienie od seksu łączy się z odrzuceniem jakiegokolwiek odpowiedzialności za własne czyny.

20. Pornografia głosi nieograniczone prawo do bezwzględnego zaspokajania zachcianek seksualnych przedstawianych skądinąd jako naturalna potrzeba. Świadcstwa ludzi, którzy jako ofiary pornografii dopuścili się aktów gwałtu i przemocy seksualnej nie wyłączając zbrodni, świadczą o tym, że pornografia przyczynia się do uczynienia ze skłonności płciowej miary wszelkiego działania.

Opinia w sprawie pornografii

(sporządzona na życzenie Komitetu d.s. Radia i Telewizji z okazji narady poświęconej tej tematyce)

We współczesnej amerykańskiej literaturze psychologicznej zwraca się dużą uwagę na zjawisko uzależnienia, przy czym wskazuje się, że wyobrażenia, marzenia, doznania płciowe rodzą silne uzależnienie. Przez uzależnienie w szerokim rozumieniu rozumie się proces psychiczny, emocjonalny, wyrażający się w niezdolności do kierowania swoim życiem i postępowaniem (one's life becomes unmanageable). Anne Wilson Schaef określa uzależnienie w następujących słowach: Uzależnieniem jest każdy proces, w stosunku do którego jesteśmy bezsilni. Przejmuje on panowanie nad nami i sprawia, że czynimy rzeczy i myślimy o rzeczach, które nie są zgodne z przyjętymi przez nas wartościami oraz i prowadzi do tego, że stajemy się coraz bardziej podlegli natręctwom i skłonni do podejmowania działań przymusowych. (An addiction is any process over which we are powerless. It takes control of us, causing us to do and think things that are inconsistent with our personal values and leading us progressively to become more compulsive and obsessive.)

Rozróżnia się uzależnienie od substancji (alkohol, papieros, narkotyk itd.) oraz od procesów (gromadzenie pieniędzy, praca itp.). Do tej drugiej kategorii zalicza się przejawy życia płciowego, które mogą wywierać na człowieka wpływ uzależniający. Wydaje się — pisze A.W.Schaef — że coraz więcej ludzi używa seksu nie jako wyrazu relacji lecz jako pewnego rodzaju narkotyku (getting a fix). Zauważa, że dla wielu osób seks jest sposobem usunięcia napięć i dyskomfortu uczuciowego, czyli jest wyrazem skoncentrowania na sobie z równoczesną ucieczką od serdecznych intymnych więzi (w książce pt. *Escape from Intimacy*).

Charlotte Davis Kasl (*Women, Sex and Addiction*) analizuje m.in. wpływ pornografii na ludzi zwracając uwagę, że działa ona analogicznie do narkotyków, mianowicie człowiek staje się od pornografii uzależniony. A.W.Schaef zauważa, że każde uzależnienie jest nieustępliwe, podstępne i niszczące. Nie inaczej jest z uzależnieniem seksualnym, w tym wypadku od pornografii.

Pornografię można rozpatrywać jako zjawisko mające dwojaki charakter. Tworzenie obrazów czy opisów obscenicznych może być pewnego rodzaju potrzebą twórcy związaną z seksualnymi natręctwami i obsesjami twórcy. Mogą w ten sposób powstawać nawet dzieła sztuki. Wydaje się, że do tego rodzaju twórczości można zaliczyć np. liczne rysunki Maji Berezowskiej albo poezje Pawlikowskiej — Jasnorzewskiej. Akcenty związane z natręctwami seksualnymi można dostrzec w niektórych dziełach Rodina, czy Michała Anioła, który był — jak twierdzą historycy — homoseksualistą.

Mamy jednak również do czynienia z innym, znacznie powszechniejszym i poważniejszym w skutkach charakterem pornografii. Chodzi o produkcję obscenicznych obrazów czy pism, mającą na celu osiągnięcie korzyści materialnej przez wyzyskanie uzależnienia seksualnego potencjalnych odbiorców. Ponieważ jej adresatem są ludzie pozbawieni pełnej wolności na skutek swego uzależnienia, przeto szerzenie tego rodzaju pornografii jest czymś analogicznym do handlu narkotykami. Jej produkcja jest blisko związana z kręgami tzw. zorganizowanej przestępczości.

Ponadto szereg producentów filmów, pism itp. stosuje w tej produkcji elementy pornograficzne mając na celu uzyskanie korzyści komercyjnych. Do tego rodzaju produkcji należy również reklama, w której zawarte są elementy pornografii apelującej do uzależnienia seksualnego odbiorców i mająca na celu szybszą sprzedaż reklamo-wanych w ten sposób produktów.

Analiza seksualnego uzależnienia od pornografii wskazuje na destrukcyjny charakter tego rodzaju twórczości na życie seksualne człowieka. Osoba uciekająca się nałogowo do pornografii staje się w praktyce niezdolna do nawiązywania głębszych więzi o charakterze seksualnym, a więc niezdolna do normalnego współżycia seksualnego w małżeństwie. Pornografia zatem wywiera szczególnie szkodliwy wpływ na ludzi młodych przyczyniając się do ich — na ogół trwałego — okaleczenia emocjonalnego, które zaciąży na ich przyszłym życiu rodzinnym. Stąd, w tej mierze, w jakiej pornografia wpływa na zaburzenie zdolności człowieka do harmonijnego życia w rodzinie, należy też zauważyć, że pornografia wywiera niszczący wpływ na życie społeczne, w którym rodzina jest podstawowym elementem strukturalnym. Pamiętać trzeba o obserwacji badaczy amerykańskich, których opinie zostały przytoczone wyżej, że każde uzależnienie jest niszczące.

Problem pornografii zatem należy rozważać analogicznie do problemu narkotyków. Sięganie po pornografię staje się prędko uzależnieniem. Produkcja pornografii jest więc — ujmując sprawę od strony oddziaływania społecznego — tym samym, co produkcja narkotyków. Ma ona bezpośredni związek ze zorganizowaną przestępczością: czerpie korzyści materialne z uzależnienia człowieka, a więc z ograniczenia jego wolności i działania pod wpływem nałogu.

Rozprowadzanie zatem wyrobów, które mogą rodzić uzależnienie, czyli mogą być społecznie szkodliwe zwłaszcza dla młodzieży, którą pornografia okalecza w sposób trwały rodząc uzależnienie seksualne uniemożliwiające założenie trwałej i dobrej rodziny, winno być poddane ograniczeniom analogicznym do ograniczenia rozprowadzania narkotyków.

Pozostaje jednak sprawa traktowania pornografii przez osoby powoływane na rzeczoznawców sądowych jako dzieł artystycznych, co pozbawia sądy możliwości wyrokowania, skoro nie ma prawnej definicji pornografii. Otóż w tych wypadkach należy rzeczoznawcom zadać pytanie, czy pozwoliliby się sfotografować w takich pozycjach i układach, jak rozpatrywane obrazy, czy zgodziliby się na takie fotografowanie swoich bliskich. Jeśli nie, to dlaczego? Przecież Powszechna Deklaracja Praw Człowieka gwarantuje wszystkim bez różnicy płci takie same prawa.

Wnioski

1. Produkcja pornografii i jej rozprowadzanie są analogiczne do produkcji i rozprowadzania środków odurzających.
2. Do pornografii należy zastosować tego samego rodzaju ograniczenia, jakie są stosowane we wszystkich kulturalnych krajach w odniesieniu do produkcji i do rozprowadzania środków odurzających.
3. Ze względu na znaczną szkodliwość pornografii dla rodzin, zwłaszcza przyszłych, pornografia jest w najwyższym stopniu szkodliwa dla istotnych wartości i dla samej struktury życia społeczeństwa. W interesie społecznym zatem leży ograniczenie jej rozprowadzania. Podobnie zresztą Stacje Sanitarно-Epidemiologiczne ograniczają rozprowadzanie środków spożywczych szkodliwych dla zdrowia.
4. Należy przewidzieć ustawowo warunki dopuszczenia do rozpowszechniania pism, filmów i produkcji graficznej itp., analogicznie do przewidzianych ustawowo warunków dopuszczenia do obrotu leków oraz środków spożywczych. Wyraz cenzura należy rozumieć tak, jak gdyby zastosowany był do listy środków odurzających nie dopuszczonych do obrotu. Przecież w tym wypadku cenzura jest powszechnie uznana

za w pełni uzasadnioną. Państwo, którego zadaniem jest troska o dobro wspólne obywateli, ma obowiązek usuwania z życia społecznego — w miarę możliwości — tego, co dla obywateli jest szkodliwe. Nikt nie uważa, że należy dopuścić do swobodnego obrotu narkotykami, ponieważ ludzie są wolni i mogą ich nie kupować. Rzecz polega na tym, że człowiek uzależniony ma ograniczoną wolność, co może się stać i sta-je się źródłem korzyści materialnych dla osób wyzyskujących to uzależnienie.

Problem ciała, które miałyby opiniować dany produkt i których opinia byłaby pomocą dla sądów powszechnych rozpatrujących sprawy o rozpowszechnianie pornografii, rozwiązano w niektórych stanach Stanów Zjednoczonych w następujący sposób.

Osoby dobrze zorientowane w problematyce uzależnień i rzeczywiście zainteresowane takimi problemami, jak: wychowanie dzieci i młodzieży, higiena psychiczna, stan rodziny i życie społeczeństwa. tworzą komisje społeczne, w których skład wchodzi rodzice z organizacji rodzicielskich, pedagodowie, psychologowie, kryminologowie, oraz przedstawiciele różnych wspólnot religijnych. Komisje takie wydają opinię nie opierającą się na jakiejś definicji pornografii, ale na ocenie faktycznej szkodliwości społecznej w szerokim rozumieniu, związanej z rozpowszechnianiem danego produktu. Opinia taka może stanowić podstawę uzasadniającą wydanie decyzji odpowiednich instancji administracyjnych, a w pewnych wypadkach również wydania wyroków sądowych.

LITERATURA

Carnes Patrick, Ph.D. Out of the Shadows, Understanding Sexual Addiction, CompCare Publishers, Minneapolis, Minnesota, 1996

Carnes Patrick, Ph.D. Contrary to Love, Helping the Sexual Addict, CompCare Publishers, Minneapolis, Minnesota 1989

Carnes Patrick, Ph.D. Don't Call it Love, Recovery from Sexual Addiction, Bantam Books 1992

Larsen Earnie, Stage II Relationships, Love beyond Addiction, Harper San Francisco 1987

Shaef Anne Wilson and Fassel Diane, The Addictive Organization, Harper San Francisco 1990

Schaef Anne Wilson, Escape from Intimacy

Peele Stanton & Brodsky Archie, Love and Addiction, Taplinger Publishing CO.INC. New York, 1975

Miller William R. (red.), The Addictive Behaviors, Pergamon Press, Oxford, New York, 1980

Sex and Love Addicts Anonymous, The Augustine Fellowship, Boston 1986

=====